

Західноукраїнський національний університет
Соціально-гуманітарний факультет
Кафедра освіти та педагогіки

ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

МАТЕРІАЛИ

II Міжнародної науково-практичної конференції

25 листопада 2021 року

ТЕРНОПІЛЬ - 2021

Західноукраїнський національний університет
Соціально-гуманітарний факультет
Кафедра освітології і педагогіки

ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

· МАТЕРІАЛИ

II Міжнародної науково-практичної конференції

м. Тернопіль, 25 листопада 2021 р.

Тернопіль – 2021

Редакційна колегія:

Лілія РЕБУХА – д. пед. н., професор, завідувач кафедри освітології і педагогіки Західноукраїнського національного університету,
Вікторія САВІЦЬКА – к. пед. н., старший викладач кафедри освітології і педагогіки Західноукраїнського національного університету
Антоніна ДЕМ'ЯНЮК – к. е. н., доцент кафедри освітології і педагогіки Західноукраїнського національного університету
Оксана КРИЧКІВСЬКА – к. пед. н., старший викладач кафедри освітології і педагогіки Західноукраїнського національного університету
Ірина БІЛОУС – к. е. н., доцент кафедри освітології і педагогіки Західноукраїнського національного університету
Наталія ЛІВІЦЬКА – к. філол. н., старший викладач кафедри освітології і педагогіки Західноукраїнського національного університету

Рекомендовано до друку

*Вченою радою соціально-гуманітарного факультету
(протокол № 3 від 26.11.2021 р.)*

Інновації в освіті: реалії та перспективи розвитку : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 25 листопада 2021 р.). Тернопіль : ЗУНУ, 2021. 346 с.

ISBN 978-966-654-657-2

Збірник містить тези доповідей учасників II Міжнародної науково-практичної конференції «Інновації в освіті: реалії та перспективи розвитку» (м. Тернопіль, 25 листопада 2021 р.) з актуальних проблем освіти, наукової та науково-дослідної роботи, а також питань щодо оптимізації використання інноваційних освітніх ресурсів для формування та розвитку професійних компетентностей в освітній сфері.

Збірник праць II Міжнародної науково-практичної конференції «Інновації в освіті: реалії та перспективи розвитку» буде корисним для студентів, здобувачів магістратури, аспірантури, науковців та практиків.

УДК 001.895:330.341.1:37

Матеріали конференції публікуються в авторській редакції. Відповідальність за зміст і достовірність публікацій покладається на авторів наукових доповідей.

Ольга Карашук	АКТУАЛЬНІСТЬ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩІЙ ШКОЛІ	52
Ірина Кебкал	ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ	57
Ірина Білоус, Олександр Крупа	ПРОФЕСІЙНА МОБІЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА УМОВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	60
Наталія Пасєка	ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	63
Вадим Швед	СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ФАХІВЦЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ГАЛУЗІ.....	68
Наталія Шостак	ВПЛИВ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЯКІСТЬ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ.....	71
СЕКЦІЯ 2. ІННОВАЦІЇ У ВИЩІЙ ОСВІТІ: СТРАТЕГІЇ ТА ТЕХНОЛОГІЇ.....		73
Amantius Akimjak	INNOVATIONS IN THE EDUCATION OF CHURCH MUSIC AT THE INSTITUTE OF SACRED ART IN THE SRIŠSKAKAPITULA.....	73
Ірина Білоус	АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ.....	75
Олена Бобирєва	МЕХАНІЗМ ВПРОВАДЖЕННЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ ПІД ЧАС ФОРМУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ	77
Ганна Зварич	ІННОВАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД У НАВЧАННІ ...	82
Вероніка Кравчук	РОЛЬ ІННОВАЦІЙНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	84

визначити чіткі критерії відповідальності та у разі виявлення порушень приймати суворі міри.

Список використаної літератури:

1. McCabeDonald L. Cheatingamongcollegeanduniversitystudents: A NorthAmericanperspective.*InternationalJournalforEducationalIntegrity*. 2005. Vol 1. № 1. URL: <http://www.ojs.unisa.edu.au/index.php/IJEI/article/view/14/9>
2. Kidwell L. A. StudentHonorCodesas a ToolforTeaching Professional Ethics. *JournalofBusinessEthics*. 2001. Vol. 29. Issue 1. pp. 45-49.
3. AcademicIntegrityTutorial. URL: <https://www.umgc.edu/current-students/learning-resources/academic-integrity/tutorial/index.cfm#/>
4. Добко Т. Академічна культура як необхідна передумова ефективного управління сучасним університетом в умовах автономії. *Університетська автономія*. Київ : Дух і Літера, 2008. 93-102.

Олена Бобирева

*аспірант, асистент кафедри педагогіки дошкільної,
початкової освіти та освітнього менеджменту,
Мукачівський державний університет*

МЕХАНІЗМ ВПРОВАДЖЕННЯ КОМПЕТЕНТНОГО ПІДХОДУ ПІД ЧАС ФОРМУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ

Нині відбуваються повномасштабні зміни в освітній політиці, які зумовлені євроінтеграційними інноваціями. Оскільки відбувається трансформація закладу дошкільної освіти (ЗДО) в «інститут соціалізації», то вихователь має мати високий рівень фахової компетентності. З'ясовано, що основними характеристиками фахової компетентності майбутніх вихователів є:

- педагогічна майстерність;
- ґрунтовні теоретичні знання;
- високий особистісно-культурний потенціал;
- уміння застосовувати у практичній діяльності інноваційні методи навчання й виховання дітей дошкільного віку;
- сформоване прагнення до самовдосконалення і творча праця над собою.

Основну роль під час формування фахової компетентності майбутніх вихователів у закладах вищої освіти (ЗВО) відіграє, у нашому баченні, компетентнісний підхід. Саме активне впровадження компетентнісного підходу дозволить здобувачам вищої освіти (бакалаврам та магістрантам спеціальності 012 Дошкільна освіта) вдосконалити методика впровадження дидактичних, виховних, розвивальних і соціалізуючих інтерактивних технологій у закладах дошкільної освіти.

Як засвідчує практика упродовж 10 останніх років у дошкільній освіті сталися суттєві зміни, які призвели до оновлення змісту як дошкільної освіти так і організації освітнього процесу майбутніх фахівців у ЗВО. Насамперед інновації стосувалися налагодження суб'єкт-суб'єктної взаємодії в системі «вихователь ЗДО – дитина дошкільного віку». Зокрема основним підґрунтям для формування фахової компетентності майбутніх вихователів в умовах ступеневої системи освіти, на думку О. Чекан [7, с. 13], виступають уміння та навички, а також активне використання нових технологій навчання та інноваційних форм і методів.

Ми поділяємо позицію В. Чайки, який аргументовано доводить, що педагог, який працюватиме у ЗДО, має бути зразком та прикладом для дітей, «його особистість є найважливішим виховним засобом. Вихователь впливає на них всіма якостями своєї особистості, всією поведінкою» [6, с. 139]. З психолого-педагогічної точки зору сучасний ЗДО перетворюється на справжній «інститут соціалізації», основне призначення якого – бути посередником «між дитиною як макрокосмом і широким світом як макрокосмом у якій їй належить гармонійно увійти, визначити у ньому своє домірне місце, налагодити продуктивні стосунки з новим колом людей, почуватися тут компетентною, життєво вправною, життєрадісною» [2, с. 118].

На думку О. Писарчук [4], вихователь інноваційного спрямування повинен уміти у своїй професійній діяльності реалізовувати:

- 1) педагогічний гуманізм;
- 2) емпатійне ставлення;
- 3) співробітництво з усіма учасниками освітнього та виховного процесу;

4) діалог;

5) особистісну позицію [4, с. 164–165].

Наголосимо на тому, що такі якості та професійні завдання зможе реалізувати у своїй професійній діяльності лише компетентний вихователь, який ще під час навчання у ЗВО цілеспрямовано працює над формуванням та вдосконаленням своєї фахової компетентності.

Для того, щоб така діяльність була ефективною ми узагальнили бачення науковців щодо сутності наукової дефініції «фахова компетентність». Зокрема, на основі інтерпретації публікації Н. Сиротич [5] виокремлено основні сутнісні характеристики фахової компетентності майбутніх вихователів до яких віднесено:

– досконале володіння теоретичними знаннями з метою підвищення рівня освітніх державних стандартів;

– оволодіння знаннями із суміжних з дошкільною педагогікою наук;

– педагогічна майстерність і творча, дослідницька діяльність;

– самовдосконалення і творча праця над собою;

– оволодіння культурним, етнодуховним потенціалом;

– застосування на практиці новітніх методик навчання й виховання дітей дошкільного віку [5, с. 16–17].

Так, у ході дослідження було з'ясовано, що Н. Сиротич доводить, що компетентний дошкільний педагог покликаний виконувати дві основні ролі: «навчати, допомагаючи дошкільникам набути нові знання, і виховувати, але одночасно захоплювати, зацікавлювати, «заряджати» творчою мотивацією. Він зобов'язаний сформувати у дитини здатність емоційно сприймати явища та події навколишнього світу, взявши за основу процесу соціалізації формування творчих умінь вихованця» [5, с. 17]. На основі інтерпретації напрацювань Т. Коваленко та М. Шах [1] було з'ясовано, що вагому роль у фаховій компетентності вихователів відведено особистісним якостям. Зокрема, доведено, що «найважливішою умовою педагогічного професіоналізму є наявність у педагогів, поряд із ґрунтовними знаннями теоретичних основ, таких якостей, як відвертість, доброзичливість, співпереживання, ширість, здатність приймати й розуміти іншого» [1, с. 21].

Цілеспрямована діяльність викладацького складу кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, а також кафедри теорії та методики дошкільної освіти Мукачівського державного університету під час формування у майбутніх фахівців, які опановують спеціальність 012 Дошкільна освіта була зосереджена на опанування студентами п'ятьох основних функцій, а саме: організація, планування, контроль і надання допомоги, педагогічний аналіз. У цій площині ми дослухалися поради В. Чайки стосовно того, що «реалізація цих функцій в освітньому процесі дошкільного закладу залежить насамперед від уміння вихователя правильно спланувати і проаналізувати власну діяльність, виявити в ній сильні і слабкі сторони, намітити шляхи професійного самовдосконалення» [6, с. 141].

Таким чином, компетентісний підхід буде тим провідним орієнтиром у практичній діяльності, який дасть можливість підвищити якість освітнього процесу для майбутніх фахівців спеціальності 012 Дошкільна освіта. До прикладу, О. Мисик трактує компетентісний підхід як адекватну відповідь освіти «на пришвидшення інтеграційних процесів у економічній, політичній і соціальній сферах, на зміни, що відбулися у світі дитинства порівняно з попередніми поколіннями, коли в дошкільні заклади освіти приходили діти, які мають певні накопичені знання, розкуті, але часто не готові до навчання й спілкування з однолітками» [3, с. 120].

На основі компетентісного підходу майбутні вихователі можуть якісно опанувати загальні засади педагогічних інновацій. Зокрема, вивчать що таке педагогічна інновтика, інноваційність, інноваційне навчання, опанують класифікацію педагогічних нововведень, зможуть оцінити та якісно розв'язувати пріоритетні завдання сучасної дошкільної освіти. На основі компетентісного підходу майбутні вихователі зможуть вивчити технологічні та практичні аспекти інтерактивного навчання і технології, а саме ознайомляться з методикою впровадження інтерактивного навчання та класифікацією інтерактивних технологій, вивчать види інтерактивних вправ; «ознайомитися із ігровими технологіями (класифікація ігор, етапи проведення ігор, підбір та використання ігор на заняттях)» [4, с. 165].

Отже, впровадження компетентнісного підходу в освітній процес майбутніх вихователів дозволить їм практично реалізувати знання під час майбутньої професійної діяльності, розглядаючи їх не як суму засвоєної інформації, а як здатність фахово діяти в різних проблемних ситуаціях. На основі компетентнісного підходу здобувачі вищої освіти отримують можливість набути ефективний соціальний досвід під час навчання та зможуть якісно і цілеспрямовано реалізовувати власні педагогічні прагнення в оновлених ЗДО.

Список використаної літератури:

1. Коваленко Т., Шах М. Майстерність вихователів : ефективність тренінгової роботи. *Психолог дошкілля*. 2016. № 6. С. 21–26.
2. Лакуста О. Система управління процесом підготовки вихователів закладів дошкільної освіти до соціалізації дітей дошкільного віку. *Науковий пошук молодих*. 2018. Вип. 2. С. 117–123.
3. Мисик О. С. Методологічні аспекти формування фахової компетентності в майбутніх вихователів дітей дошкільного віку. *Педагогічний альманах*. 2018. Вип. 38. С. 119–126.
4. Писарчук О. Формування освітньо-розвивального середовища як компонент професійної підготовки майбутніх вихователів до інноваційної діяльності. *Підготовка майбутніх фахівців початкової та дошкільної освіти: стратегії реформування* : колективна монографія. Тернопіль : [Осадца Ю. В.], 2019. С. 155–169.
5. Сиротич Н. Б. Методологічні аспекти формування професійної компетентності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. Сер. Педагогіка. 2010. № 1. С. 15–20.
6. Чайка В. Психолого-педагогічні умови підготовки майбутнього фахівця дошкільної освіти до саморегуляції професійної діяльності в процесі навчання у закладах вищої освіти. *Підготовка майбутніх фахівців початкової та дошкільної освіти: стратегії реформування* : колективна монографія. Тернопіль : [Осадца Ю. В.], 2019. С. 137–154.
7. Чекан О. І. Застосування комп'ютерних технологій у професійній діяльності вихователя дошкільного навчального закладу: навч. посіб. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2015. 184 с.